

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

A HAZAI SZALLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSOK, PINCZÉREK ÉS KÁVÉHAZI SEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLÓ SZAKKÖZLÖNY.

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Épész évre . . . 12 kor. Félévre 6 kor.
Háromnegyed évre 9 „ Negyedre 3 „

LAPTULAJDONOS:

IHÁSZ GYÖRGY örököse

FELELŐS SZERKESZTŐ:

HEJCMANN REZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII., József-körút 72. □ Telefon 84-81

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

A Győzelem és Béke hadikölcsöne

Irta: Gyökössy Endre dr.

Még egy utolsó gazdasági erőfeszítés!

Még egyszer nyissuk ki a pénzszekeányt és a bugyellárist! A tehetősebb páncélos pénzes szekeányt dézsmálja meg; a szegényebb a bugyellárisát üritse ki. És vigyük minden fölösleges garasunkat az állam, a hadakozó nemzet kasszájába.

Vigyük csak bizvást bizakodván a végső Győzelemben!

Vigyük csak bizvást bizakodván a közelesen ránkhasadó szép fehér Békében!

Mert ez a nemzeti hadikölcsön a Győzelem és a Béke hadikölcsöne!

Ha a poklok minden kapui megnyílnának is s rajta még teméntelebber ellenség zúdulna ránk: nekünk meg kell állni!

Nekünk meg kell állni e halálos párbajban! Meg kell állni a ránk uszitott és ránk fürgetegező ellenségekkel vivott iszonyu párbaj utolsó hónapjaiban is!

Mi oda nem adhatjuk a havas Kárpátoknak egyetlen égrenéző kúpját se egyetlen árva és hüséges ruthénjével az orosz óriásnak. Oh, hisz a Kárpátok a mi fejünk ékes koronája, annak ki nem hullhat legkisebb ékőve se.

Mi nem vethetjük tul a Királyhágón, a régi Erdély egyetlen patakját se az oláh nemzet éhes torkába, csak azért, hogy ránk ne rohanjon. Erdély a mi lelkünk jobbfele. Nem hiányozhat a mi lelkünkéből egyetlen nemes fény se.

Mi le nem vághatjuk karunkat és lábunkat, hogy gazdag koncként a szerbek acsarkodó falkájának hajítsuk a Bánátot, a Bácskát, a Szerémséget!

Tudja ezt minden értelmes magyar vendéglős!

Tudja jól az intelligens vendéglősök figyelő, küzdő, harcoló és szenvedő sokasága, hogy erről van szó; hogy ez a komoly és igaz beszéd; hogy ezért hívták a magyar nemzetet fegyverbe; hogy ezért haltak hősi halált oly sok ezren vitéz fiaink!

Tudja azt is minden magyar vendéglős és kávé, hogy eddig nem hiába omlott a szép piros magyar vér; hogy az árvák és özvegyek mikor apát és férjet siratnak s az anyák az elesett fiakért zokognak: a győzelmes harcokat nemesen megvivott katonákat siratják.

Mert nem tapos pogány ellenség határainkon. Nem szegi meg gőgös orosz tiszt kenyerünket, nem issza Tokaj tüzes borát s a kozák nem a Tiszában itatja gyorslábu lovát.

De tudja azt is minden vendéglős, hogy ehhez a győzelemhez pénz kellett, sok pénz kellett, temérdek pénz kellett.

Eddig háromszor hívott fel bennünket az állam, hogy adjuk oda a sürü fillért, a kevés forintot, a ritkább ezres bankókat — a magyar földet védő katonáknak. És mi adtunk rengeteg fillért, sok-sok forintot, jó sok ezer ezres bankót is.

Akkor is oda adtunk mindent küzdő, szenvedő, harcoló katonáinknak, mikor a szerbek a lábunkat harapdálták a Szerémségben s az oroszok fejünket taposták a Kárpátokban.

Most negyedszer kéri tőlünk az állam, a nemzet, a lövőárok katonája pénzünket. Most, mikor nincs — Szerbia; nincs — Montenegro; nincs — Orosz-Lengyelország.

Oh, hogy ne adnánk hát büszkén ezeknek a katonáknak minden fölösleges garasunkat, tallérunkat, bankókat! Mert nekik adjuk. Nekik adjuk, hogy fázó testüket ruhával betakarhassák; hogy éhségüket és szomjukat étellel és itallal megeléghessék, hogy puskájukba golyót tehessenek, ha a megvert ellenség megint rájuk rohan.

És még nem is jutalomképen, nem is kötelességből adjuk, amit adunk!

Az állam olyan kamatot fizet hadikölcsönbe feketett pénzünkért, amelyen kamatról a béke napjain nem is igen álmodhattunk.

Tudja ezt jól minden vendéglős,

kávé, tudja ezt jól az intelligens vendéglős és kávésipar minden munkaadója és munkása.

Mi most még csak arra akarjuk őket figyelmeztetni, hogy most még bővebben adják fölös pénzüket, még lelkesebben jegyezzék a hadikölcsön kötvényeit, óh, mert erős a hitünk, hogy ez a kölcsön a — végső győzelem és a Béke hadikölcsöne!

Most már csak arról van szó, hogy kitartsunk!

Kitartsunk a — Békéig, mert a — Győzelem már meg is van!

A pénz arra kell, hogy ezt a megszerzett győzelmet el ne ragadják tőlünk s hogy így a Béke minél hamarabb megszimogassa meleg ujjával szívünket!

S óh, ezt ki nem kívánja? Óh, ezért ki nem áldozza szívesen oda minden kincsét?

És most nem is áldozatot kér az állam, a nemzet, a lövőárok katonája, csak — jó kamatra kölcsön-pénzt!

Jegyezzünk hát a hadikölcsönre minél többet és minél hamarabb.

Hogy él a háborus vendéglő?

Hull a drága magyar vér immár második esztendeje. Itthon pedig szaporodnak a rokkant hősök és a rokkant egzisztenciák, a szűkölködő polgárok.

Nemcsak a legények elejét vitték már el, de bevonultak az öreg csontok is, az obitosok is. A 43—50 évesek is beugrottak katonának és becsületesen próbálgatják az ajncelmarsot.

Kikből kerülhetnek hát ki a háborus vendéglők háborus vendégei?

Az ötventől felfelé botorkáló polgárokból, a haza került beteg, béna, szomorú katonákból és talán legjobb vendégük a felmentett fiatalok, akik között akad még egy-egy vig fogyasztó, akire még örömmel mosolyoghat a megnyomorított, szegény vendéglős. Mert a felmentettek között szaporább a vagyonos ember, akinek szomját és étvágyát szinte fokozta az a tudat, hogy polgári kötelességeinek megnehezített teljesítésével a harcolók munkáját ő is nagyban elősegíti.

Beállit az öreg mindennapos vendég s aggodalmasan kérdi: van-e sör? Hát van is, meg nincs is. Szidja Kitschenert, Asquitot, Briand-t, Cadornát és a mindenféle ellen-

séges náció szószátyár politikusát és hadvezérét, mert hát csak ezek okai a — sörhiánynak is.

Bebilleg a kocsmába a csonka honvédvendég. Szerényen kéri a korsó sört, amely helyett csak — poharat kap. Leri szegényről a sok hősi szenvedés és nélkülözés. Szó nélkül üríti le a sárga italt. Aztán mesél, szónokol, hevit, mert azt erősen érzi, hogy hazájáért nagyon megszenvedett, hát őt illeti meg — a legfrissebb és legjobb ital. Szegény, ha a harctéren még néha-néha kapott is jó italt, de itthon felkoppik tőle az álla, a vendéglősé meg a — jövedelemtől. Itthon a sörgyárat nem igazgatja a katonai hatóság, hanem csak a részvényesek érdeke, mely a hősök részére nem biztosította a habzó és tápláló italt, csak öles plakátokon, mikor büszkén hirdeti a »Hősök söré«-t.

Beállít egy kimustrált figura s nyomban meg is nézi, hogy futja-e a pénze a szomjuságot oltó italra? Az ár magas, az ital kevés, hát mit tegyen, megalkuszik a helyzettel és lemondóan kéri a — pohár sört. Valaha szegény két korsót temetett el napokint, ma még a pohár számát is külön kérelemmel kell biztosítani.

Megjelenik végül az élelmiszeruzsorás is atyafiságának egész udvarával és keresi a legdrágább és legfinomabb ételeket az étlapon s a hozzá illő finom italokat. Szegényesnek találja az ételeket, nem nagy urhoz illőnek az italokat és távozással fenyegeti meg a vendéglőst, ha vesepecsnyét, kacsát, libát és még finomabb fésztyákat nem teremtett azonnal a föld alól is neki. Tehát ő, aki nagyon is oka a finom ételek magas árának, akármelyik kis vendéglőstől követeli, hogy a legdrágább falatokat szerezze be és tálalja fel nemes magának és uri családjának. Ha ezt a ven-

déglős nem teszi meg, szedi sátorfáját és más fogadóba kocsikázik.

Eddig talán rajz volt ez az irás, pedig cikknek szántam. Cikknek, mely a háborus vendéglő nehéz helyzetéről és a vendéglős nehéz megélhetéséről akart egyet-mást elmondani.

Mert kitől keressen hát egy-két garast a szegény vendéglős ilyen viszonyok között, mikor kevés a vendég és az is vagy szegény, vagy ha gazdag: olyan igényeket támaszt, amelyeket kielégíteni nem lehet. És sör is sincs elegendő, a bor meg méreg drága.

Fokozza a vendéglős nehéz helyzetét — tisztelettel legyen mondva, — a sokszor értelmetlen, sok szerencsétlen hatósági rendelet, amelyeket az íróasztal mellett olyan urak szerkesztenek, akik nem lehetnek igazán tisztában azzal, hogy rendeletük hová üt, kiket sújt agyon. Pedig a rendeletnek nem is volt ez az elföldelés, valakinek az agyonbunkozása tulajdonképpen a célja. De az lett — az eredménye. Ezzel azonban már ki sem törődik.

Az időnek egy órával való előre tolása is megrövidíti a vendéglősök és kávéosok kereseti idejét, akárhogy magyarázza ezt maga a miniszterelnök ur is a legszeretetre méltóbban egyik vidéki kávéosnak írott levelében. Mert hiába magyarázgatják azt, hogy kezdje mindenki előbb a munkáját és szórakozását és ezzel rendben lesz a dolog. Nem egészen így áll a dolog, nem bizony.

Megtörténhetik az is például, hogy a magánvállalatok nem fogják mindenütt betartani az előirt óraidőt és elrendelik a nyolc órai zárás helyett a kilenc órait. Alkalmazottainak sok tekintetben már meg kell rövidíteniük étkezési és szórakozási ide-

jüket. S ezt is a vendéglősök és kávéosok zsebe érzi majd meg érzékenyen.

Reméljük is, hogy a csillagászati időnek ez a természetellenes eltolása csak ideiglenes és a háboru tartamára szóló intézkedés lesz.

Altalában a vendéglősöket és kávéosokat minden olyan intézkedés súlyosan érinti és károsítja, mely a kereseti időt és a szórakozási kedvet úgy akarja megszorítani, hogy rövidebbre szabja azt az időt, melyben a vendéglős és kávéos kereshet, a vendég pedig költhet.

Mi szívesen pártolunk minden új dolgot, mely a társadalom jobb boldogulását segíti elő és műveltségi fokát emeli. De rosszul esik az örökös korlátozások oly irányu kifejllesztése, mely egy nagy és érdemes, mindig hazafiasan gondolkodó és dolgozó és a jelenlegi szűkös helyzetben igazán nehéz hivatást teljesítő testületet kötöz meg napról-napra jobban boldogulásában.

Székely Gyula.

Vendéglő a „Rohadt pörkölt“-höz.

(=) Hiába keressük a magyarországi vendéglős ipar testületeiben valakinek a neve alatt vagy a neve után a »Rohadt pörkölt«-höz címzett vendéglőt: bizony, azt meg nem találjuk sehol. Ezt a vendéglősöket megcsufoló, megszegyenítő vendéglőt a »Pesti Hírlap« esti leveleinek jönevű írója: Zsolt uram fedezte fel, mostanában írott egyik »Esti levelé«-ben, amelyben a háborus vendéglőről tereferélt.

Nagyon jól tudjuk mi, hogy a sajtó legkomolyabb kötelessége — a kritika. A kritika becsületes fegyverével kell harcolnia a Jó, a Szép, az Igazság, a Tisztesség, a Földszeretet, a Kultura, a Közállapotok előbbre haladásáért, tökéletesedéséért. És tud-

Egy régi vendégfogadóról.

— A debreceni »Arany bika« multjából. —

Irta: Móricz Pál.

(Utánnomás tilos.)

Debrecen sem a régi híres, eredeti civisváros már. A lázas új-korszak letarolta itten is a régi idők emlékeit, pedig a józan, egészséges haladás nemcsak rombol, hanem konzervál is. A haladásban Németország, Anglia már csak eléggé előljárnak, mégis kegyeletesebb lélekkel és kézzel sehol nem őrizik inkább a régi falakat, régi intézményeket, régi emlékeket.

Nékem bizony azok a különleges, öreg debreceni házak is kedvesek voltak; mert azokat a szélesen terpedt, zömök, alacsony házakat alföldi keményfejű magyarok durták ki a földből saját izlésük szerint. Azok azért érdekelték, azok megkaptak, külön világba, debreceni hangulatok közé varázsoltak el. Tudtam, éreztem, hogy falaik között olyan helyen járok, melynek párját sehol a világon nem találom.

Emeletes bérkaszárnnyakat találok én mindenütt, hol földi nyomor, üzleti érdek, a szeretet és összetartozandóság mélyeséges érzelmei nélkül, tülekedő csordákba hajszolják az uborkafára kapaszkodó szerencsétlen embereket... Midőn a debreceni régi híres »Arany bika«-fogadót is lerombolta a faltörő csákány, felsőhajtok, hogy a »rég« Debrecenből hagyjanak meg legalább néhány ódon falat, néhány cicomátlan régi meleg tüzhelyet...

Az »Arany bika« fogadónak sok évtizedig, még az 1860-as, 70-es, 80-as években Fehér Herman volt országosan népszerű, nevezetes nagyfogadósa. Ez az öreg fogadós és kávéos kedves embere volt a bodogult József főhercegnek is.

Fehér Herman családjából a budapesti »Spall Gusztiként« óriási és kövér »Poldi« fia és a vője a debreceni régi vasuti nagyvendéglős, Haselmayer folytatták, tartották fent még darab ideig, de már kevesebb szerencsével az — üzletet. A néhai jó öreg debreceni fogadósok nevét azonban a mostani világháboru barbaroskorozottan ismét felszínre vetette és a dicsőség gyöngyeivel rakta körül... Fia: Fehér Imre cs. és kir. gyalogsági ezredes vezette Szerbiában azt a magyar népfelkelő csapatot, mely — a szerb serégen átgázolva — először lépett összeköttetésbe a bolgár szövetséges hadakkal. Magas kitüntetések kivül, a jó öreg debreceni vendéglősnek daliás, hős katonatiszt fia még egy nagyobb elismerésben is részesült, a király a közelmúlt napokban nevezte ki Fehér Imre ezredet az aradi 33-ik cs. és kir. gyalogezred parancsnokának. A hadtörténelem ragyogó lapjain ekként s így örökítődik meg egy derék magyar vendéglősnek is a szerény polgáris hangzású családi neve.

Még az öreg Fehér Herman fogadóssága idején, az »Arany bika« fogadóban Balázs Kálmán híres cigányprimás is sokat, sokáig hegedült. Balázs Kálmán, ki később Londonban Viktória angol királynőnek lett kedvenc udvari

muzsikás cigánya, vásári bálozás alkalmával az »Arany biká«-ban hegedülte el először az akkor még fiatal gavallér, majdan páratlanul nagyérdemű és lelkes debreceni főjegyzőnek, komlói Komlóssy Arthurnak következő dalszerzeményét:

Lement a nap a szokott járásán,
Sárgarigó szól a Tisza partján,
Sárgarigó, fülemile!...
Haj, szép a rózsám,
Hogy váljak el tőle...

Ezt a nagyon kedves melódiájú nótát — később — Balázs Kálmán Londonban is elismuzsikálta koronás »nagyasszonyának«; mert a »primásnak« a szülőföldre emlékezés miatt kedves volt mindig, mindenütt ez az »ujvárosi nóta«.

A régi »Arany bika« emeleti páholyosors dísztermébe Mirkovszky nevű, lengyel származású fiatal festőművész remekelt színpompás debreceni életképeket. A négy évszakot, debreceni beállítással mutató hatalmas falfestmények művészileg is nevezetes, emlékezetes helyiséggé emelték az öreg fogadót... A még akkor kurucabb, senkinek nem adós »civis-hadak« is ebben a »díszteremben« ropták, rakták el a »függetlenségi kör« és »párt« báljait.

Hamvas arcu civa-lányok, ezüstsarkantyus civis-fiúk »körmagyar«-táncukkal daliásabb idők mulatozásait idézték élénk... Thaly Kálmán vezetésével Kiss Albert, Rigó Feri, Papp Elek, Illyés Bálint, Szinay Gyula, Marjay Péter, később

jük azt is, hogy a jogos kritikát, ha azt tisztességes hangon, uri pennával gyakorolja a sajtó: nemcsak meg kell hallgatnunk, de köszönettel is kell fogadnunk.

Mi elfogadjuk Zsoltól is a jó tanácsokat szíves örömmel. Meghallgatjuk intéseit is, ha azt jóindulattal a nagy hirlapok neves hirlapíróihoz illő modorban közli velünk újságja hasábjain.

Mi nem mondjuk azt, hogy mi hibátlanok vagyunk; hogy minden tettünk tökéletes; hogy iparunknak nincs szüksége — különösen a mai nehéz időkben — figyelemzéstető jó szóra.

De azt soha el nem fogadhatjuk, hogy mikor Zsolt a háborús vendéglőről mond megszívlelhető dolgokat is: izgató indulattal, mocskolódó pennával, minden hivatásos újságíró is megdöbbentő gyalázkodással rontson reánk!

Mert ő így cselekedett.

Ugyanis, amikor a magyar vendéglőkben szokásos hármás pincér-rendszert akarja agyonbunkózni, ezt írja:

»Ha Párisban Véfournál s a Café Anglaisban hozhat egy pincér ételt is, italt is és átveheti a pénzt is, akkor miért kell a »Rohadt pörkölt«-höz címzett budapesti méregkeverő házakban három pincérnek fizetni.«

Mi, tisztos és komoly iparosok restelljük magunkat Zsolt ur helyett is, a »Pesti Hirlap« helyett is. Mert lehet valakiben az indulat a forrás és a zendülő harag bármilyen fokán, de — újságírónak, Zsoltnak, a magyar urnak, a Pesti Hirlapnak így nem szabad soha magáról megfeleltetnie.

Ez a hang a pálinkás butikból kidobott dözsölő részeg hangja lehet talán, de nem lehet — nemes tollu újságíró hangja. Nem lehet Zsolt hangja, aki nemcsak újságíró, de magát — írónak is tartja. Aki egy kis könyv-

tárra való könyvet irt össze. Aki valamikor a Népszínház élén magyar kulturánk értékes harcosának is hitte magát. Aki a jómodorról is szokott Esti levelet írni. Aki mindenneket és mindenkit szeret oktatni, nevelni és jóra inteni írásaiban.

Igy nem lehet beszélni a magyar vendéglősökről soha. A rohadt pörkölt és a méregkeverés diszitó kitüntetését köszönjük szépen, Zsolt ur, köszönjük szépen, Pesti Hirlap.

Tudjuk mi jól, hogy valamikor az Esti levelekben Tóth Béla hadakozott elszánt keménységgel, telt koponyával, uri tempóval, nemes büszkeséggel, turáni nyakassággal. Tudjuk mi jól, hogy osztogatott ő is sebeket. De ezeket a sebeket a csuda-intelligens újságíró damaszkuszi vivó tollával, tiszta fegyverrel vágta. Ő soha se köpködött, soha se dobálódzott sárral. Az Esti levél akkor napi esemény volt.

De úgy látszik, Zsolt könnyű fegyverzetel akarta felvenni a Tóth Béla nehéz és keserű és gyönyörű harcait.

Igy aztán el-elvágódik. Igy aztán egyszer a magyar tanároknak ront neki szeles hejehujasággal, öreg urhoz nem illő fiatalos hebehurgyasággal. Most meg a vendéglősöket akarta a gyalázat sárába ráncigálni.

Zsolt uram, így nem lehet hadakozni — a jobb jövőért, — a boldogabb magyarságért, — a magasabb kulturáért, — a magyarabb életért. Így a Pesti Hirlap a bulvárd újságok színvonalára rángatja le magát s nem másokat faszít a sárba s nem a vendéglősöket bélyegzi meg.

Vendéglősök! Olvassátok el mindnyájan Zsolt Esti levelét, mely a P. H. április 29-iki számában jelent meg a háborús vendéglőről s aztán tegyék le ezt a nagy újságot, amelyet ti is olyan erősen istápoltok.

vérazott fehér lepelben egy fiatal, hivatott magyar poétának kísértetalakja is... Ejjfelkor az Arany-bikában nekik is »huzta« Magyar cigány és csábosan aradozott, zengedezett a — szerelmet, bort, barátságot, vítézi virtust dicsőítő, mámoros magyar-muzsika... Angolgyártásu zsebpisztolyát mutogatta társainak az egyik boroskedvű fiatal jogász, midőn véletlenül megcsettent a fegyver »ravasza«... Vályi-Nagy Gusztinak, a poéta-fiúnak kezéből földre zuhant a pezsgős-pohár, szeme titkos, néma, nagy kérdéssel felmeredt. Eppen szívét furta keresztül a piciny balga acélgolyó.

Elvággyó menyecskek divatos kalapjuk karmája alól — öröktavaszt álmodozva — villogtatták szemüket és gyémántjaikat a gázlángos éjszakába, epekedő szerelemről muzsikált Magyar cigány, midőn az Arany-bika fogadó kávéházában jalkiáltás nélkül halt meg a Csokonai lelkével rokon debreceni fiatal poéta.

... Most, a te vén faladat, ősi melódiákkal telemuzsikált zugolyaidat is lerombolták a csattogós, buta csákányok!... Arany-bika kávéháza, s nótás, tokaji édes borszagu vén magyar debreceni fogadóm elbucszom, hát örökre elbucszom tőled árva-magam is. Csoda-fényes új palotában én sem nótázgatok többet, mert mulnak az idők, elváltoznak az emberek és sokan már csak visszaemlékezéseink parázstűzénél melegsünk fel kis ideig.

Nem akarjuk azt mondani, hogy sohase vegyék többet a kezetekbe. Ez nem volna méltó hozzánk.

Rátok bizzuk a döntést.

Rólunk irt Zsolt ur; talán nem esik majd rosszul neki, ha mindnyájan elolvassuk irását.

Írását?

Nem is írás az az ötven-hatvan nyomtatott sor talán!

Káromkodás, köpködés, fogvicsorgatás!

Minden lehet, minden, de minden, csak nem írás; nem és nem!

MI AZ ÚJSÁG?

Hires vendéglősök, hires vendéglőfogadók. Örömmel és büszkén jelentjük előfizetőinknek, olvasóinknak, általában a magyar vendéglősöknek és kávéásoknak, hogy *Móricz Pál*, a jeles író, a „Magyarország“ és az összes fővárosi lapok kiváló munkatársa, a régi magyar élet leghivatottabb és legihletettebb tollu poétája és krónikása lapunkban tárcacikksorozatban gyönyörű visszaemlékezéseket, meleg rajzokat ír a híres vendéglőfogadóról és kávéházakról. Nem sajnáltuk az áldozatot, hogy ezt a büszke örömet megszerezzük a magyar vendéglős és kávésipar intelligens társadalmának. Ezek a remekbekészült, a legmagasabb irodalmi színvonalon álló írások később majd könyvben is megjelennek, úgy hogy — szakmánk terén nem közönséges irodalmi eseményről van szó. Felhívjuk hát olvasóink figyelmét külön is *Móricz Pál* szépséges, kedves, intim, finom tárcáira s egyuttal azt is megemlítjük, hogy *Móricz Pál* szívesen fogad a régi vendéglős és kávéésélet nevezetességeiről, eredetiségeiről eddig ismeretlen vagy meg nem irt adatokat, felvilágosításokat s ezeket a szerkesztőségbe az ő nevére kéri beküldeni. Ő aztán, ha feljegyzésre érdemesnek tartja a beküldött adatokat: feldolgozza irodalmi formában szívesen.

Tisza István levelet irt az éjjeli vendéglőről.

Az új időszámítás — mint arról mai számunkban Skultéty Gyula munkatársunk cikke is meglegszik — érzékenyen sújtja a kávéásokat, vendéglősöket. Alig néhány hete rövidítették meg a kávéházak és vendéglők éjjeli életét: május 1-től egy órát megint elvettek iparunk kereseti idejéből. Löwy Ignác aradi kartársunk nem sajnálta a fáradságot és levelet irtt városa képviselőjének, ki egyuttal miniszterelnök is, tehát gróf Tisza Istvánnak s azt kérte, hogy az éjjeli záróórarendelkezést változtassák meg s tolják ki a záróórát éjjeli 3 órára, mert másként tönkremennek az éjjeli vendéglősök, kávéások. Tisza István gróf — dicséretére legyen mondva — válaszolt. Azt azonban

Rákosi Viktor (Sipulusz), Kovács Gyula, Bakonyi Samu és az országos vendéglős-, kávé-szövetségelnél is jóideig titkároskodott zsirosszáju Benedek Jancsi országos képviselő, hajnalokig hajnalokig elidőzgettek az Aranybika-bálokön... Kerekkepű, mosolygós szelid Németh András vendéglősnek cseberszámra fogyott, patakzott ilyenkor az izletes, zamatos, különféle nemes bora, de valamelyik oldalszobában kézről-kézre jártak Both-Nagy János vén »körelnöknek« a kulacsai is. Egy óriási, potrohos nagy kulacsból és több picirő csikóbörös »kölgyök-kulacsocskából« állott ez az eredeti italozó »magyar készség«... Azoknak a szélestestű, szőfukar civiseknek feltárult ilyenkor a szende magyarlelkük, hajnalás-felé eldudolgatták Thaly-nak:

Ha csak egy lovad van,
Ne tarts annak szógát;
Ha szíp szeretőd van,
Viseld annak gondját...

*

Arany-bika kávéházának falai között nekem is sokszor huzta a cigány, midőn duhaj kedvvel, szilaj keserűvel, nemtörődöm-pazarlással segitettem eltemetni a régi magyar világot, azt a sokaktól fenekedve ócsárolt világot, mely pedig éppen úgy hozzánk tartozik, ahogyan az életharcoktól megbibált komoly férfi sem felejt, nem tagadja meg könnyen vett, táncos síheder korát...

... Onnét jön, onnét száll, onnét lökődik felém a leomlott kőfalak porfelhőinek szárnyán,

már nem mondhatjuk, hogy amit választott: az is megérdemli dicséretünket. A levél ugyanis ezt mondja:

— Tisztelt Uram! Azt hiszem, tevédsében van, ha azt gondolja, hogy az időszámításnak május 1-re tervezett megváltoztatása bárminő hatással lesz a vendéglőüzletre. Az emberek éppen azokban a névleges órákban fognak felkelni, étkezni, lefeküdni, mint eddig tették és rövid idő alatt elfelejtkeznek arról, hogy a naphoz viszonyítva, tulajdonképpen egy órával történt előbb minden. Tisztelettel Tisza István gróf.

Egyszerűnek látszik, amit a nemes gróf ír. Még sem olyan egyszerű. Bizony isten nem. Ezt mi tudjuk: vendéglősök és kávéosok.

Apró hírek a sörrel. Erről a napról-napra dráguló és egyre fogyó, kevesbedő italról, mely sok vendéglős iparának egyik legfontosabb cikke, halljunk csak egyetmást. A prágai hír nem is rossz, mert arról szól, hogy valószínű a Romániából nem egyszer beharangozott 3000 vagon árpa megérkezése s így a magyar és osztrák sörgyárak a sörtermelést 200.000 hektoliterral fokozhatják. Együttal azt is halljuk, hogy a sörgyárak nyersanyagának megszerzésére és szétosztásának szabályozására központi alakul. Hát a vendéglősök központjáról ki gondolkodik és gondoskodik? A gyártott sört mi arányosan hogy kapjuk meg? Ezt is szeretnénk tudni. Tulajdonképpen csak ezt szeretnénk nagyon tudni. — Romániából még azt a hírt kapjuk, hogy a román sörgyáraknak szép fölöslegük van. Csak egyetlen hónapban a termelt sörből 5.73 millió liter sör maradt eladatlan. Ha nem volna olyan nehéz a dolog, mint amilyen nehéz, egyszerűen azt szeretnénk csak mondani: ide vele! A sörtermelés fokozását szolgálja az 1339/1916. M. E. sz. rendelet is, mely a maláta vámját újabb rendelkezésig eflüggesztette. Debrecenből pedig azt írják, hogy a szállodás, vendéglős és kávé ipartársulat a sör minimális árát így állapította meg: Háromdecis pohár sör 34 fillér, öt decis korsó 56 fillér. A négydecis korsók használatát megszüntette, mert az a közönséget megritkította.

Az étel, ital védelme. A m. kir. minisztériumnak 1916. évi 928. M. E. sz. rendelete több cikk kivételét és átvitelét tiltja meg s ezzel megvédi a hazai fogyasztók, így a vendéglősök és kávéosok érdekeit is. A vendéglősöket főleg az érdekelheti, hogy ez a rendelet megtiltja a cukor, gabona, maláta, hüvelyesek, liszt, ötemények, rizs, burgonya, répák, káposzta, friss, zöld főzelékek, sör, bor, pezsgőbor, must, gyümölcsbor, méhsör, citromlé, szeszes folyadék, ecet, ecetsav, hal, hus kivételét és átvitelét is. Így igen sok nélkülözhetetlen cikkünket, ételünket és italunkat menti meg a hazai piac, a hazai fogyasztók részére ez a rendelet, amelyet a minisztérium az osztrák császári és királyi kormányal egyetértve adott ki.

Pezsgőadó. A pezsgőadót Székesfehérvár városa példájára Temesvár is bevezette. Utóbbi város ebből befolyó évi jövedelme 25.000 K. Most Nagyvárad, Kolozsvár, Arad, Kassa és Szeged készül behozni a pezsgőadót. Érdekes, hogy a pezsgőfogyasztás mindenütt emelkedik. Így pl. az utóbbi évben Temesvárott 15.000 palackról 25.000 palackra emelkedett az évi fogyasztás.

Sok saláta és paraj. Van legalább olyan piaci cikk is, amiből van sok és nem is drága. A dunaparti piacot árvíz módjára öntötte el a rengeteg saláta és paraj. Az árak is elfogadhatók, mert szép száz fej salátát lehet kapni 4—5 koronáért. A tisztított paraj kilója se drágább negyven fillérnél. A nagykörösi saláta-piac is lázasan ontja az állomásra a pompás körösi salátát.

A szerkesztő postája.

Külső munkatársainknak. Ertesítjük külső munkatársainkat, hogy csak eredeti, tehát egyenesen a mi lapunknak írott cikkeket közlünk és honorálunk. Együttal azt is megjegyezzük, hogy külső munkatársainktól csak teljes nevükkel aláírt cikkeket adunk le lapunkban. A modern újságírói stílus legmagasabb művészetére törekszünk a legkisebb híriünk megírásakor is, és azt akarjuk, hogy a mi szakmánk szakírói is kövessenek bennünket e törekvésünkben. S ha talán a szakzszerűség szempontjából kifogástalan cikk az újságíró modern, friss, színes, mégis egyszerű, magyaros stílusának színvonalára nem emelkedik: minden külső munkatársunkkal szemben fenntartjuk magunknak azt a jogot, hogy ilyen értelemben a cikket jóakaró buzgósággal, a lap és a szakirodalom színvonalának emelése érdekében kijavíthassuk, megfésülhessük. Idegen nevű külső munkatársainkat pedig arra kérjük, hogy válasszanak maguknak egyszerű, tiszta magyar írói vezetéknevet. Írásaikat csak így közölhetjük.

K. L. kávéos. Ha ma hangfogót teszünk is hangunkra, mikor sérelmeinkről beszélünk, irunk, ez nem jelenti azt, hogy ne tegyünk semmit, ne törődjünk a szervezkedéssel. Természetes, hogy a háború megállított sok munkát. De csak megállított és nem ölt meg egészen. Természetes, hogy most legfőbb kötelessége mindenkinek, hogy a békéért és a győzelemért fesszítse meg minden erejét. De csendben lehet készülgetni már nagyon is a háborút követő ipari, szakmabeli küzdelmekre, amelyekből a vendéglős- és kávéiparnak szintén győzelmesen kell kikerülni. Szóval — dolgozzunk. — **Gy. K.** A közéletmezéről szóló cikkét jövő számunkban felhasználjuk. — **A. P.** Köszönjük szíves sorait. Az érdekeinkért való hirlapírói küzdelmet nemes tollal akarjuk megvívni. Igazi újságíró az igazságot sértegetések és neveletlen nyelvtörlőtetések nélkül is meg tudja írni. Az uri modorral kimondott és leírt igazság többet használ a jó ügynek, mint az üresfejű, nagyhangu, pöffeszkedő köpködés. — **V. S.** A tollforgatás külön művészet. Nem közölhetjük. — **F. I. Losonc.** — **B. M. Turkeve.** — **G. J. Békésaba.** — **O. G. Debrecen.** — **P. J. Budapest.** — **H. J. Eszék.** — **M. I. Rákospalota.** Szívesen vesszük és örömmel várjuk a megígért cikkeket.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízi gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszoporogatók, uszodák külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők, hőlég, szénsavas- és villamos vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használhatók, főleg csúszos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenédij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Társas reggelik.

Május 5-én Élő József vendéglőjében.
Május 19-én. Dunapalota-szállodában.
Május 26-án. Gundel Károly vendéglőjében.
Junius 16-án. Waltz György vendéglőjében.
Junius 30-án. Kovács E. M. Uzsonna. Margitsziget.
Julius 14-én. Klekker Alajos. Uzsonna. Margitsziget.

Jó barátok összejövetelei.

Május 10-én. Pulay Gyula vendéglőjében, VIII. Baross-utca 6.
Május 17-én. Mirth András vendéglőjében, VII. Dohány-utca 7.
Május 24-én. Sági József vendéglőjében, IX. Vágóhid-utca.
Május 31-én. Subik János vendéglőjében, X. Korponai-u. (Alsópályá teherl. sz.)
Junius 7-én. Kerekes Pál vendéglőjében, IX. Mester-utca 16.
Junius 14-én. Verbőczy Lajos vendéglőjében, IV. Városház-utca 3.
Junius 21-én. Kamarás Mihály vendéglőjében, VIII. Teleki-tér és Köztemető-u. sarok.

Löwenstein M. utóda Horváth Nándor cs és kir. udvari szállító (IV., Vámház-körut 4. Telefon József 39—88 és 39—89. *Évtizedek óta az ország legnagyobb szállodáinak, vendéglőseinek és kávéházainak állandó szállítója.* Fióküzlet: IV., Türr István-utca 7. Telefon 11—48.

Pályázati hirdetés.

A dorogi

bányakaszinó és bányavendéglő

bérletére pályázat hirdettek. A vendéglő hozzávetőlegesen forgalma havi 3000 korona. Bővebb felvilágosítás és feltételek az Esztergom-szászvári kőszénbánya r.-t. dorogi bányagazgatóságánál megtudhatók.

LUHI-ERZSÉBET

(Bereg megye)

Gyógyforrás.

Kitűnő ízű, igen üdítő ásványvíz, bor, cognac vagy citromsavval vegyítve.

Orvosi szaktekintélyektől legmelegebben ajánlva gyomor-bántalmak, étvágytalanság, gyomorégés, köhögés, vészegénység tüdőbaj és vérköpések eseteiben

Megrendelhető: SCHÖNBORN BUCHHEIM gróf Uradalmi ásványvizek bérleténél, Szolyva.

A BORSZÉKI MADONNA

savanyúvíz, kitűnő borvíz és asztalvíz.

Teljesen vasmentes, a bort és pezsgőt nem feketíti. Dus szén-savtartalmánál fogva az emésztést kedvezően befolyásolja.

Megrendelhető: Borszéki Fürdővállalat Részvénytársaságnál, Budapest, V. Nádor-u. 6. Telefon 157-81 és 162-84.

SAJT.

Többféle kemény és lágy sajtot legfinomabb minőségben gyárt, továbbá eredeti ementháliban állandóan nagy raktárt tart:

Stauffer és Fiai
magyarországi sajtgyárak **Répcelak**

Bérbeadó

DÉSEN (Szolnokdoboka vármegye) a Rákóczi-(Fő)-téren lévő elsőrangú, jó forgalmu, fényesen berendezett

szálloda

18 szobával, étterem és kávéház 1916 évi május hó 1-től.

Értekezhetni a tulajdonos Dési Kereskedelmi Bank Részvénytársaságnál.

Nagykanizsán

a város legforgalmasabb főteré, a piac-téren, egy nagyforgalmu vendéglő, több szálló szobákkal butorozva, istállókkal és nagy bejáró udvarral 1916-ik év szeptember 1-ére több évre kiadó. Bővebb felvilágosítást ad Schmidl Zsigmond, Magyar-ut 12.

„ALTVATER
GESSLER
BUDAPEST”

Ezen 3 szóval ajánlja Gessler Siegfried cs. és kir. udvari szállító Budapest—Jägerndorf az ő hirneves likőr-különlegességét a »Gessler-féle valódi Altwater« növénylikört. Ezenkívül többi gyártmányai, mint likőrök, gyümölcs párlatok és málnaszörp a legjobbak és közkedveltek.

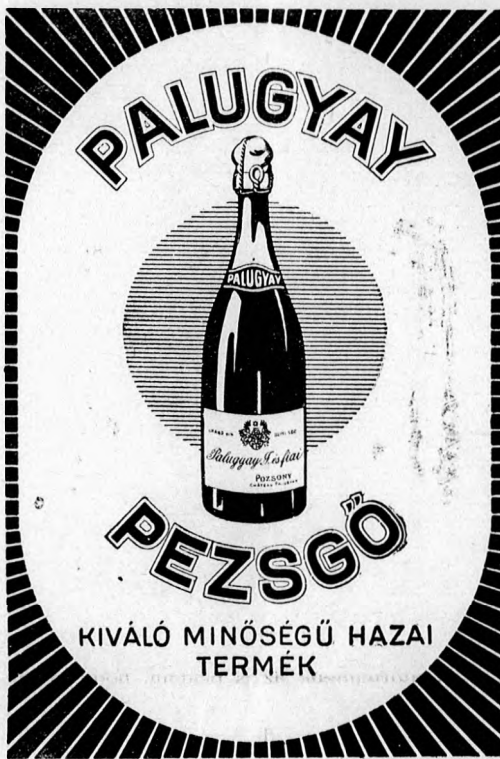
Pincér urak figyelmébe!

Fő- és fizetőpincér urak, kiknek oldalzebtárca (papirospénz) vagy pinczértáska (apró- és ezüst számára) van szükségük, a melynek feneke nincs többé külön beillesztve, hanem a felsőrészt az aljával egy darab-ból készült — a legutányosabb árak mellett szerezhetik be.

Molnár Vilmos

kesztyű- és sérvkötőgyárosnál.
Budapest, VII., Károly-körút 28. szám.
(Központi városház.)

Gummi- és halhólyag-különlegességek tucatonként 2, 3, 4, 5 és 6 forint. Nagy raktár a legkiválóbb gyártmányu göröcsér, gumiharisnyák, sérvkötők, szuszpenzoriumok és a legkülönlebb betegápolási cikkekben.

Iparsó fagyalt, jegeskávé, hidegkészítmények előállításánál a jég szósására, valamint hűtőkészülékekhez. Minden felvilágosítást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kérésre díjmentesen nyújt
A Magyar Királyi Sójóvedék Vezérigazgatósága
BUDAPEST, V., Váci-körút 32. sz.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY-SERFŐZŐDE

Budapest-Kőbánya.
Fennáll: 1854 óta A legújabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőzde évi gyártó képessége 1,000.000 hl.

Hordósrendelés Budapestre: VIII., Esterházy-u. 6. Telefon József 4-29. Angyalföldi jégverem: Telefon 115-85. Budai jégverem: Telefon 43-40. Vidékre X. Külső Jászberényi-út 11. Telefon 52-58 és 52-80 Palacsörrendelés Budapestre és vidékre X. Külső Jászberényi-út 11. szám. Telefon 56-58. Budapestre a városi sörraktárakban is

Gyártja a
Kőbányai Polgári Serfőző R.-T.
Budapest—Kőbánya.

Szatmáron

közvetlen a vasuti állomás mellett levő

Royal szálloda

23 vendégszoba, 2 étterem, 2 kocsma helyiség

hosszabb időre is bérbe adatik.

Ajánlatok Frank Ferenc zárgondnok címére, Szatmár küldendők be.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXXVI. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1916. május hó 24. és 25-én tartatik meg. A huzások a Magy. Kir. Lottójóvedéki Igazgatóság, mint állami ellenőrző hatóság, és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történik, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1916. évi május hó 3-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
TOLNAY. HAZAY.

DREHER ANTAL SERFŐZDEI R.T.

BUDAPEST-KÖBÁNYÁN.

Városi iroda: VIII., József-utca 36.

Saját palack - töltés

Ajánlja kitűnő minőségű ászok-, király-, márcziusi-, kiviteli márcziusi-, korona- (à la pilseni), maláta-, bajor-, dupla márcziusi- és bak-sörét.

Különlegesség: dupla maláta kősör, kőkorsókban. Nagyobb sörmennyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

Az „ERDÉLYI PINCZE - EGYLET”

császári és királyi udvari szállítók

KOLOZSVÁROTT.

Sürgönczim: Bortermelők szövete, Kolozsvár.

Ajánlja egyenesen a szövetezeti termelő tagjaitól beszerzett és minden kiállításon elsőrendű érmekeket nyert tisztán kezelt és kitűnő minőségű

fehér- és veres-, asztali-, pecsenye-, csemege- és gyógyborait.

Megkeresésére készséggel küld árlapot

az igazgatóság.

FOGAK

fogtömések, foghuzások a leg-sikeresebben eszközöltetnek ::

HEJCMANN REZSŐ FOGÁSZATI MÜTERMÉBEN

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 72. szám

FOGAD: 9-5-ig.

TELEFON 84-81

Mielőtt

szükségletét
valódi hegyi
málna

szörpben

fedezné, kérjen
mintázott ajánlatot

STEINER

ÉS LÖWY

első besztercebányai
hidraulikus gyümölcs-
sajtoló és szörpgyártól

Besztercebányán

LITTKE L.

pezsgőbogyár-telepe PÉCS.

Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3.

Frigyes főherceg
és császári és kirá-
lyi fensége, Salva-
tor Lipót ő cs. és
kir. fensége és
„Nemzetközi Háló-
kocsi” és „Európai
Express Vonat-tár-
saság” szállítója.

PEZSGŐFAJOK:

„SPORT GRAND
VIN SEC”, „CA-
SINO EXTRA SEC”
„FORENGLAND”
(savanykás) „BRI-
TANIA EXTRA
DRY” (cukor nélkül)

240 hektó

kitűnő paksi kadarka, rizling és
veltlini erős homoki bor egy tételben
125 koronájával, fejte eladó. Átvé-
tel augusztusig. Bővebbet: Wesse-
lényi-utca 69. IV/1. vagy Telefon:
József 51-67.

Hirdetések
felvételnek
a kiadóban.